

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 30.
(OR. en)

11149/23

ECOFIN 674
UEM 208
SOC 500
EMPL 351
COMPET 695
ENV 774
EDUC 287
RECH 319
ENER 410
JAI 920
GENDER 150
ANTIDISCRIM 144
JEUN 188
SAN 425

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Előző dok. sz.:	9845/1/23 REV 1
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 619 final
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Hollandia 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Hollandia 2023. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 619 final bizottsági javaslaton alapuló, a Tanács és az Európai Tanács által megtárgyalt fenti tanácsi ajánlástervezetet.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Hollandia 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Hollandia 2023. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet³, amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az eszköz), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban az eszköz hozzájárul a gazdasági és inkluzív helyreállításhoz, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások – különösen a zöld és digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságainak reziliensebbé tételét célzó reformok és beruházások – megvalósításához. Közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés ösztönzését, továbbá hozzájárul az Unión belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához is. Az eszköz keretében nyújtott tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022. június 30-án aktualizálták az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (2) A Bizottság 2022. november 22-én elfogadta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2023. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2023. március 23-án jóváhagyta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára összpontosítanak. A Bizottság 2022. november 22-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2023. évi jelentést is, amelyben Hollandiát azon tagállamok egyikeként azonosította, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll annak kockázata, és amelyek vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatra van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a Hollandia 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatára vonatkozó véleményt is. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2023. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2023. május 16-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást⁴ (a továbbiakban: az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlás), és 2023. március 13-án az együttes foglalkoztatási jelentést.
- (3) Bár az uniós gazdaságok figyelemre méltó rezilienciát mutatnak, a geopolitikai kontextus továbbra is negatív hatást gyakorol. Miközben az Unió határozottan kiáll Ukrajna mellett, az Unió gazdaság- és szociálpolitikai menetrendje arra összpontosít, hogy rövid távon enyhítse az energiasokkok által a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra egyaránt gyakorolt negatív hatásokat, valamint hogy középtávon további erőfeszítéseket tegyen a zöld és digitális átállás megvalósítása, a fenntartható és inkluzív növekedés támogatása, a makrogazdasági stabilitás megőrzése és a reziliencia fokozása érdekében. Erős hangsúlyt helyez az Unió versenyképességének és termelékenységének növelésére is.

⁴ A Tanács ajánlása (2023. május 16.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 180., 2023.5.23., 1. o.).

- (4) A Bizottság 2023. február 1-jén kiadta „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora” című (a továbbiakban: a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv) közleményt. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv célja, hogy fokozza az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparának versenyképességét, és támogassa a klímasemlegességre való gyors átállást. A terv kiegészíti az európai zöld megállapodás és a REPowerEU keretében zajló erőfeszítéseket. Célja továbbá, hogy támogatóbb környezetet nyújtson az Unió ambiciózus éghajlat-politikai céljainak eléréséhez szükséges, nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák és termékek uniós gyártási kapacitásának növeléséhez, valamint biztosítsa a releváns kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést, többek között a beszerzés diverzifikálása, a tagállamok geológiai erőforrásainak megfelelő kiaknázása és a nyersanyagok újrahasznosításának maximalizálása révén. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv négy pilléren alapul: a kiszámítható és egyszerűsített szabályozási környezet, a gyorsabb forráshoz jutás, a készségfejlesztés és az ellátási láncok rezilienciáját erősítő nyitott kereskedelem. 2023. március 16-án a Bizottság kiadott egy további közleményt „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretétekintés a 2030 utáni időszakra” címmel, amely kilenc egymást erősítő tényezőre építve, a növekedést ösztönző szabályozási keret kialakítására irányul. A közlemény olyan szakpolitikai prioritásokat határoz meg, amelyek az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességét szolgáló szerkezeti javulás, megfelelően célzott beruházások és szabályozási intézkedések aktív biztosítására irányulnak. Az alábbi ajánlások segítséget nyújtanak az említett prioritások megvalósításához.

- (5) 2023-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlások mindegyikét vagy jelentős részét érintik. A 2019., 2020. és 2022. évi országspecifikus ajánlások ugyancsak relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében.
- (6) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ (a továbbiakban: a REPowerEU-rendelet) célja, hogy fokozatosan és gyorsan megszüntesse az Unió függőségét az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzá fog járulni az energiabiztonsághoz és az Unió energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal növelve a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. A REPowerEU-rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését, új REPowerEU-fejezettel egészítsék ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervben foglaltaknak megfelelően az említett reformok és beruházások hozzá fognak járulni az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló ipara versenyképességének fokozásához, valamint a tagállamok számára 2022-ben és adott esetben 2023-ban kiadott energiavonatkozású országspecifikus ajánlásokban foglaltak megvalósításához is. A REPowerEU-rendelet bevezeti a vissza nem térítendő pénzügyi támogatások egy új kategóriáját, amelyet a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik szerinti új, energiavonatkozású reformok és beruházások finanszírozása érdekében bocsátanak a tagállamok rendelkezésére.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

- (7) A Bizottság 2023. március 8-án közleményt fogadott el, amelyben költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2024-re (a továbbiakban: a 2023. március 8-i közlemény). Ennek célja, hogy támogassa a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak kidolgozását, és ezáltal erősítse a szakpolitikai koordinációt. A Bizottság emlékeztetett arra, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése 2023 végén deaktiválásra kerül. Szorgalmazta, hogy 2023–2024-ben a költségvetési politikák biztosítsák az adósságszint középtávú fenntarthatóságát, és fenntartható módon fokozzák a potenciális növekedést, valamint felkérte a tagállamokat, hogy a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaikban határozzák meg, hogy költségvetési terveik hogyan fogják biztosítani a Szerződés által a bruttó hazai termék (GDP) 3 %-ában meghatározott referenciaérték betartását, valamint biztosítani az államadósság hiteles és folyamatos csökkentését, vagy az adósság prudens szinten tartását középtávon. A Bizottság továbbá felkérte a tagállamokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a háztartások és vállalkozások energiaársoktól való megvédése érdekében bevezetett nemzeti költségvetési intézkedéseket, kezdve a legkevésbé célzott intézkedésekkel. Jelezte, hogy amennyiben újabb energiaár-nyomás miatt a támogatási intézkedések meghosszabbítására volna szükség, a tagállamoknak az ilyen intézkedéseket célzottabban a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra kell alkalmazniuk. A Bizottság közölte, hogy a költségvetési ajánlásokat számszerűsíteni és differenciálni fogják. Emellett – az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2022. november 9-i közleményében javasoltak szerint – a költségvetési ajánlásokat a nettó elsődleges kiadások alapján fogják megfogalmazni. A Bizottság azt ajánlotta, hogy valamennyi tagállam továbbra is védje a nemzeti finanszírozású beruházásokat, és biztosítsa az eszköz és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállással, valamint a rezilienciaépítéssel kapcsolatos célok fényében. A Bizottság jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat.

- (8) A Bizottság 2023. április 26-án az uniós gazdasági kormányzás szabályainak átfogó reformjára irányuló jogalkotási javaslatokat terjesztett elő. A javaslatok központi célkitűzése az államadósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása valamennyi tagállamban reformok és beruházások révén. Javaslataiban a Bizottság a nemzeti felelősségvállalás fokozására, a keret egyszerűsítésére és a középtávra fektetett nagyobb hangsúlyra törekszik, hatékony és koherensebb végrehajtással kombinálva. Az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2023. március 14-i tanácsi következtetések szerint az a cél, hogy a jogalkotási munka 2023-ban lezáruljon.
- (9) Hollandia 2022. július 8-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében meghatározott értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2022. október 4-én elfogadta Hollandia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát⁶. A részletek folyósítása a Bizottság által egy olyan határozatnak az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban történő elfogadásától függ, amely rögzíti, hogy Hollandia kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés feltételezi, hogy a korábbi mérföldkövek és célok teljesítése nem fordult vissza.

⁶ ST 12275/22 INIT; ST 12275/22 ADD 1.

- (10) Hollandia 2023. április 28-án benyújtotta a 2023. évi nemzeti reformprogramját és a 2023. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két programot együtt értékelték. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2023. évi nemzeti reformprogram Hollandiának a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.
- (11) A Bizottság 2023. május 24-én közzétette a Hollandiára vonatkozó 2023. évi országjelentést. Ebben értékelte a Hollandia által a Tanács által 2019 és 2022 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért előrehaladást, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Hollandia általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívások tekintetében fennálló hiányosságokat, valamint új és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés értékelte a Hollandia által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, valamint a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok végrehajtása terén elért előrehaladást, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért előrehaladást is.

- (12) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Hollandia vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatot végzett, és 2023. május 24-én közzétette annak eredményeit. A Bizottság megállapította, hogy Hollandiában makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. A magánszektor magas adósságszintjével és a jelentős folyófizetésimérleg-többlettel összefüggő sebezhetőségek, amelyeknek országhatárokon átívelő hatása van, a csökkenésre utaló jelek ellenére továbbra is fennállnak. Az adatok közelmúltbeli felülvizsgálata ellenére a folyó fizetési mérleg többlete és a magánszektor adósságállománya nemzetközi összehasonlításban magas, és jóval meghaladja az alapvető gazdasági tényezők által indokolt szintet. A jelentős folyófizetésimérleg-többlet 2022-ben visszaesett, ami a kereskedelmi feltételek romlásának, a folyó fizetési mérleg növekedésének (változatlan árak mellett), valamint az elsődleges hiány növekedésének tudható be. A kereskedelmi feltételek javulásával a többlet 2023-ban várhatóan jelentősen megugrik, majd 2024-ben stabilizálódik. Bár történt némi szakpolitikai előrelépés, többet kell tenni a beruházásokat akadályozó tényezők csökkentése érdekében. A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások adósságállománya továbbra is magas: ez utóbbi nagyobb aggodalomra ad okot, mivel kiszolgáltatottá teszi a háztartásokat a sokkhatásokkal szemben, és ezeket a kockázatokat súlyosbítják a magas lakásárak és a lakások egyre nagyobb mértékű túlértékeltsége. A jövőben az adósság várhatóan továbbra is mérsékelten csökkenő pályán marad. A némileg csökkenő lakásárak ellenére továbbra is nyomás nehezedik az ingatlanpiacra, különösen azért, mert az új lakások építése továbbra is jelentősen elmarad a kormányzati céloktól. Ugyanakkor a hitelből finanszírozott lakástulajdont továbbra is ösztönzik a kedvező adózási feltételek, míg a magánbérlet-piacca kapcsolatos politikák alááshatják annak fejlődését.
- (13) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Hollandia GDP-arányos államháztartási egyenlege a 2021. évi 2,4 %-os hiányhoz képest 2022-re egyensúlyi szintet ért el, míg a GDP-arányos államadósság a 2021. év végi 52,5 %-ról 2022 végére 51,0 %-ra esett.

- (14) Az államháztartási egyenlegre hatást gyakoroltak az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése céljából hozott intézkedések. 2022-ben az ilyen költségvetési politikai bevételecsökkentő intézkedések közé tartozott az energiára kivetett héának, valamint a benzin és a dízelüzemanyagok jövedéki adójának a csökkentése, míg az ilyen költségvetési politikai kiadásnövelő intézkedések közé tartozott a novemberi és decemberi energiaszámlákhoz nyújtott kompenzáció, valamint a magas energiaszámlájú, alacsony jövedelmű háztartások támogatása. Az említett intézkedések költségét részben ellensúlyozták az energiatermelők és -szolgáltatók rendkívüli nyereségére kivetett új adók, nevezetesen az (EU) 2022/1854 tanácsi rendelet⁷ alapján kivetett, 33 %-os szolidaritási hozzájárulás. A Bizottság becslése szerint az említett intézkedések nettó költségvetési költsége 2022-ben a GDP 0,6 %-ára tehető. Az államháztartási egyenlegre ugyancsak hatást gyakorolt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségvetési költsége, amely 2022-ben a GDP 0,1 %-ára becsülhető. Ugyanakkor a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes sürgősségi intézkedések becsült költsége a 2021. évi 1,8 %-ról 2022-ben a GDP 0,3 %-ára csökkent.
- (15) A Tanács 2021. június 18-án azt ajánlotta⁸, hogy Hollandia 2022-ben – többek között az eszköz által biztosított költségvetési impulzusra támaszkodva – kövessen támogató költségvetési irányvonalat, és tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét.

⁷ A Tanács (EU) 2022/1854 rendelete (2022. október 6.) a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról (HL L 261. I, 2022.10.7., 1. o.).

⁸ A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Hollandia 2021. évi stabilitási programját (HL C 304., 2021.7.29., 88. o.).

- (16) A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal⁹ a Tanács ajánlásával összhangban 2022-ben támogató volt, és a GDP –0,5 %-ának felelt meg. Hollandia – a Tanács ajánlásának megfelelően – továbbra is támogatta a helyreállítást az eszközből finanszírozott beruházások révén. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2022-ben a GDP 0,2 %-át tették ki (2021-ben a GDP 0,2 %-át). A nemzeti finanszírozású beruházások 0,1 százalékpontos restriktív hozzájárulást biztosítottak a költségvetési irányvonal¹⁰ számára. Hollandia tehát nem tartotta fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét, ami nincs összhangban a tanácsi ajánlással. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások növekedése 0,4 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosított a költségvetési irányvonal számára. Hollandia tehát kellő mértékben korlátozta a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését.
- (17) A 2023. évi stabilitási program költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2023 és az azt követő időszak tekintetében összhangban áll a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzésével. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2023-ban 1,6 %-kal és 2024-ben 1,4 %-kal nő. Összehasonlításképpen: a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a reál-GDP némileg nagyobb mértékű, 1,8 %-os növekedésével, 2024-ben pedig némileg kisebb mértékű, 1,2 %-os növekedésével számol. Ez főként annak tudható be, hogy a belföldi keresleti kilátások mindkét évben kis mértékben eltérnek egymástól.

⁹ A költségvetési irányvonal – a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes veszélyhelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, de – az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások figyelembevételével számított elsődleges kiadások (diszkrecionális bevételi intézkedések nélküli) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető. További részletekért lásd a költségvetési statisztikai táblázatokban szereplő 1. keretben foglaltakat.

¹⁰ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítottak.

(18) A 2023. évi stabilitási programjában a kormány arra számít, hogy az államháztartási hiány 2023-ban a GDP 3,0 %-ára nő. A 2023. évi növekedés főként az energiacsomag költségeit, a növekvő kamatkiadásokat és a társadalmi kihívásokkal – például a zöld átállással, az oktatással és a lakáskínálattal – kapcsolatos további kiadási terveket tükrözi. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2022 végi 49,3 %-ról 2023 végére várhatóan 48,4 %-ra mérséklődik. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 2,1 %-ának megfelelő költségvetési hiányt prognosztizál. Ez alacsonyabb a 2023. évi stabilitási programban előre jelzett hiánynál, ami főként annak tudható be, hogy a 2022. évi költségvetési egyenlegre vonatkozó adatok kedvezőbben alakultak a 2023. évi stabilitási programban feltételezettekhez képest. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése magasabb, 49,3 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2023 végére. A különbség annak tudható be, hogy a 2022. évi eredményadatok magasabbnak bizonyultak a 2023. évi stabilitási programban feltételezetteknél, a 2022. évi magas SFA-tételek eredményeként.

(19) A 2023. évi államháztartási egyenleget várhatóan továbbra is befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése céljából hozott költségvetési intézkedések. Ezek közé tartoznak a 2022. éven túlra meghosszabbított intézkedések, különösen a benzin és a dízelüzemanyagok jövedéki adójának csökkentése és az alacsony jövedelmű háztartások támogatása, továbbá olyan új intézkedések, mint a villamosenergiaár- és a gázár-plafon, valamint az energiaigényes kkv-k támogatási programja. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint a támogatási intézkedések nettó költségvetési költsége 2023-ban a GDP 1,1 %-ának felel meg¹¹. Úgy tűnik, hogy a 2023-as intézkedések legtöbbje nem irányul célzottan a legkiszolgáltatottabb helyzetű háztartásokra vagy vállalkozásokra, és nem őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést. Ebből adódóan a Tanács 2022. július 12-i ajánlásának¹² való megfelelés értékelése során figyelembe veendő célzott támogatási intézkedések összegét a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 0,5 %-ára becsüli (szemben a 2022. évi 0,1 %-kal). A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek ideiglenes védelmének költségvetési költsége az előrejelzések szerint 2022-höz viszonyítva változatlan marad.

¹¹ Ez az adat az említett intézkedések éves költségvetési terhének szintjét mutatja, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹² A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Hollandia gazdaságpolitikájáról, amelyben véleményezi Hollandia 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 154. o.).

- (20) 2022. július 12-i ajánlásában a Tanács azt ajánlotta, hogy Hollandia 2023-ban hozzon intézkedést annak biztosítására, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal¹³, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás folytatását. Hollandiának készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Hollandiának azt is ajánlották, hogy fokozza a zöld és digitális átállásra, valamint – a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével – az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az eszköz és más uniós alapok felhasználásával.

¹³ A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alapján Hollandia esetében a potenciális kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 7,9 %-ra tehető.

(21) A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal expanzív lesz (a GDP $-1,1$ %-a), magas inflációs környezetben. 2022-ben a költségvetési irányvonal expanzív volt (a GDP $-0,5$ %-a). A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023-as növekedése az előrejelzések szerint a GDP $0,9$ %-ának megfelelő expanzív hozzájárulást biztosít a költségvetési irányvonal számára. Ez magában foglalja azt, hogy az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartások és vállalkozások részére nyújtott célzott támogatási intézkedések költsége a GDP $0,4$ %-ával nőtt. Következésképpen a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadások expanzív hozzájárulása csak részben tudható be az energiaárak emelkedésének leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőkhöz nyújtott célzott támogatásnak. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások expanzív növekedésére egyebek mellett a nem célzott energiaügyi intézkedések, a közszférabeli bérek és a szociális ellátások tartós emelése, valamint a magasabb egészségügyi kiadások is hatást gyakoroltak. Ezért a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások előre jelzett növekedése nincs összhangban a Tanács 2022. július 12-i ajánlásával. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP $0,2$ %-át teszik ki, míg a nemzeti finanszírozású beruházások $0,0$ százalékpontos, azaz semleges hozzájárulást biztosítanak a költségvetési irányvonal számára. Ezért Hollandia addicionális beruházásokat tervez finanszírozni az eszközből és más uniós alapokból, és az előrejelzések szerint fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét¹⁴. Hollandia a zöld és digitális átállásra és az energiabiztonságra – például a tengeri szélenergia-telepek fejlesztésének előmozdítására, a hidrogén használatának ösztönzésére és a tanulók digitális jártasságának javítására – irányuló közberuházásokat tervez finanszírozni, részben az eszközből és más uniós alapokból.

¹⁴ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan $-0,2$ százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítanak.

- (22) A 2023. évi stabilitási program szerint az államháztartási hiány 2024-ben várhatóan a GDP 2,6 %-ára csökken. A 2024-es csökkenés elsősorban az energiaügyi intézkedések fokozatos megszüntetését tükrözi. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2024 végén várhatóan 48,7 %-ra nő. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a GDP 1,7 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít 2024-ben. Ez alacsonyabb a 2023. évi stabilitási programban előre jelzett hiánynál, főként a 2023-ra várt alacsonyabb GDP-arányos költségvetési hiány bázishatása miatt. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése hasonló, 48,8 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2024 végére.
- (23) A 2023. évi stabilitási program az összes energiatámogatási intézkedés fokozatos megszüntetését irányozza elő 2024-ben. A Bizottság szintén azt feltételezi, hogy 2024-ben valamennyi energiatámogatási intézkedés megszűnik. Ez azon a feltételezésen alapul, hogy az energiaárak nem fognak újból emelkedni.

- (24) Az 1466/97/EK rendelet értelmében a középtávú költségvetési célkitűzés teljesítése érdekében megfelelő éves javulást kell elérni a strukturális költségvetési egyenlegre vonatkozóan, a GDP 0,5 %-át véve viszonyítási alapul¹⁵. Figyelembe véve a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat, a Bizottság szerint helyénvaló volna 2024-re legalább a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben javítani a strukturális egyenleget. Egy ilyen javulás biztosítása érdekében – és a Bizottság módszertanával összhangban – a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások¹⁶ növekedése 2024-ben nem haladhatja meg a 3,5 %-ot, amint azt ezen ajánlás is tükrözi. Ugyanakkor a fennmaradó (a Bizottság jelenlegi becslése szerint 2023-ban a GDP 1,1 %-ának megfelelő) energiatámogatási intézkedéseket fokozatosan meg kell szüntetni – ha azt az energiapiaci fejlemények lehetővé teszik, a legkevésbé célzott intézkedésekkel kezdve –, és az ebből eredő megtakarításokat a költségvetési hiány csökkentésére kell felhasználni. A Bizottság becslései szerint ez a nettó elsődleges kiadásoknak a 2024-re ajánlott maximális növekedési mértéknél kisebb mértékű növekedéséhez vezetne. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint azonban a nettó nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése nincs összhangban a Tanács 2022. július 12-i ajánlásával. Ha ez megerősítést nyer, helyénvaló lenne 2024-ben visszafogni a nettó elsődleges kiadások növekedését.
- (25) Változatlan szakpolitikákat feltételezve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások 2024-ben 1,7 %-kal történő növekedését prognosztizálja, amely nem éri el az ajánlott növekedési mértéket. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzésében prognosztizált kiigazítás összhangban áll az energiatámogatási intézkedések teljes megszüntetéséből származó megtakarítással.

¹⁵ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikke szintén a GDP több mint 0,5 %-át kitevő kiigazítást ír elő azon tagállamok számára, amelyek a GDP 60 %-a feletti adósságszinttel vagy kifejezett adósságfenntarthatósági kockázattal rendelkeznek.

¹⁶ A nettó elsődleges kiadások a diszkrecionális bevételi intézkedésektől megtisztított, a kamatkidadásokat és a konjunkturális munkanélküliségi kiadásokat figyelmen kívül hagyva számított, nemzeti finanszírozású kiadásokat jelentik.

- (26) A 2023. évi stabilitási program szerint az állami beruházások GDP-arányosan a 2023. évi 3,4 %-ról 3,5 %-ra nőnek 2024-ben. A magasabb beruházási szint a nemzeti finanszírozású beruházások és az Unió által – nevezetesen az eszközökből – finanszírozott beruházások magasabb szintjét tükrözi. A 2023. évi stabilitási program olyan reformokat és beruházásokat említ, amelyek várhatóan hozzájárulnak a költségvetés fenntarthatóságához, valamint a fenntartható és inkluzív növekedéshez. E reformok és beruházások közé tartoznak az oktatásra, a kutatásra és fejlesztésre, a munkaerőpiacra, valamint a zöld és a digitális átállásra irányuló reformok és beruházások, amelyek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szerepelnek.
- (27) A 2023. évi stabilitási program felvázolja a 2027-ig tartó középtávú költségvetési pályát. A 2023. évi stabilitási program szerint az államháztartási hiány 2026-ban várhatóan a GDP 2,8 %-ára, 2027-ben pedig a GDP 3,2 %-ára nő. Az államháztartási hiány tehát a tervek szerint 2026-ig a GDP 3 %-a alatt marad, 2027-ben pedig a GDP 3 %-a fölé emelkedik. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2024 végi 48,7 %-ról 2027 végére várhatóan 52,7 %-ra nő.

(28) Az elmúlt években gyorsan emelkedő lakásárak túlértékelt lakáspiacot eredményeztek. A pénzügyi feltételek szigorításával azonban az ingatlanpiac 2022 közepén fordulópontot ért el, mivel az emelkedő jelzáloghitel-kamatlábak miatt a lakásárak csökkenni kezdtek. A jelzálogkölcönök GDP-hez viszonyított aránya Hollandiában nemzetközi összehasonlításban továbbra is magas. Ennek háttérében a viszonylag magas értékarányos hitelplafon és a jelzáloghitel-törlesztés után járó jelentős adókedvezmény áll. Bár fokozatosan csökkentik a jelzáloghitelek törlesztőkamatainak az adóból való levonhatóságát, az továbbra is magas. A háztartások ebből eredő magas adósságállománya kiszolgáltatottá teszi őket a gazdasági sokkhatásokkal szemben, ami különösen fontos most, hogy nőtt a lakásárak korrekciójának kockázata. A magánbérlet piaca ugyanakkor viszonylag kicsi, aminek eredményeképpen a lakásvásárlás megfizethető és rendelkezésre álló alternatíváinak kínálata korlátozott. A megfizethető bérlet hiánya a munkavállalók mobilitását is aláássa. A beruházásokat jelenleg visszafogó – többek között a lakásépítés terén fennálló – akadályok felszámolása lehetővé tenné a kormány számára, hogy sikeresen végrehajtsa a lakáskínálat növelését célzó terveit, és ezáltal hozzájárulhatna a külső egyensúly helyreállításához és a lakáspiac működésének javításához.

- (29) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Bár Hollandia helyreállítási és rezilienciaépítési tervét csak 2022-ben fogadták el, végrehajtása folyamatban van. Az operatív megállapodással kapcsolatos tárgyalások mielőbbi folytatása segíteni fogja a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtását, és szükséges az első kifizetési kérelem benyújtásához, amely 2023 végére várható. A végrehajtás halad, és ebben a szakaszban a viszonylag kis összegű pénzügyi allokáció miatt korlátozottnak tűnik a forrásfelhasználás elmaradásának kockázata. A REPowerEU-fejezet előkészítése folyamatban van. Az új REPowerEU-fejezetnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervbe való gyors beillesztése lehetővé fogja tenni további reformok és beruházások finanszírozását, támogatva Hollandia stratégiai célkitűzéseit az energetika és a zöld átállás területén. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint az említett terven túlmutató egyéb gazdasági és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából továbbra is fontos a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek és más releváns érdekelt felek szisztematikus és hatékony bevonása az átfogó szakpolitikai menetrend iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.
- (30) A Bizottság 2022-ben Hollandia valamennyi kohéziós politikai programozási dokumentumát jóváhagyta. A kohéziós politikai programoknak a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel komplementer módon és azzal szinergiában történő gyors végrehajtása kulcsfontosságú a zöld és digitális átállás megvalósításához, a gazdasági és társadalmi reziliencia növeléséhez, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztéshez Hollandiában.
- (31) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és a kohéziós politikai programok által kezelt gazdasági és szociális kihívásokon felül, Hollandia számos további kihívással szembesül a munkaerőpiaci szegmentáció, a munkaerő- és szakemberhiány, a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés és a túlzott mértékű nitrogénlerakódás kapcsán.

(32) A holland munkaerőpiacon továbbra is magas a rugalmas foglalkoztatás aránya (mind a rugalmas, mind a határozott idejű szerződéssel rendelkező munkavállalók, mind az alkalmazott nélküli önfoglalkoztatók esetében). Ez a munkaerőpiac szegmentációjának növekvő kockázatára utal, ami különösen a munkaerőpiac peremén fejt ki torzító hatást. Felerősítheti az esélyegyenlőtlenséget és nyomást gyakorolhat a termelékenységre. A munkaerőpiac bizonyos fokú rugalmassága hozzájárulhat a gazdaság alkalmazkodóképességéhez, és jobban megfelelhet az egyéni preferenciáknak is. A rugalmas foglalkoztatási formák túlzott alkalmazása azonban negatív hatással lehet a munkavállalókra és a gazdaság egészére. Például a képzésben és az egész életen át tartó tanulásban való részvétel kihívást jelent a rugalmas munkaszerződéssel rendelkezők számára, ami viszont csökkenti a készségekbe való beruházást. A holland kormány a szociális partnerekkel együttműködve foglalkozni kíván az állandó és a rugalmas munkavégzés feltételei közötti különbségekkel. A tervek között szerepel a nulla órás szerződések eltörlése és az ún. „behívásos” munkaviszonyra irányuló szerződések jelenlegi formájának felváltása egy új típusú, a munkavállalók számára nagyobb jövedelembiztonságot nyújtó szerződéssel, valamint a kölcsönzött munkavállalók állásbiztonságának javítása. Fontos lesz, hogy e tervek végrehajtása terén gyors előrelépés történjen annak biztosítása érdekében, hogy egy adott munkaszerződés típusának megválasztása a munkakör-specifikus szükségleteken vagy a munkakört betöltők preferenciáin alapuljon, ugyanakkor javítani kell a rugalmas foglalkoztatásban dolgozók foglalkoztatási és szociális helyzetét, és csökkenteni kell a munkaerőpiaci szegmentációt.

(33) A munkaerő- és szakemberhiány már a Covid19-világjárvány előtt is a holland munkaerőpiac egyik jellemzője volt, de azóta a gazdaság egészét tekintve elterjedtebbé vált. Az olyan ágazatok, mint az információs és kommunikációs technológiák (IKT), az egészségügy, az oktatás és a műszaki terület, strukturális hiányokkal küzdenek, amelyek már a Covid19-világjárvány előtt is fennálltak és várhatóan fennmaradnak, részben a demográfiai fejlemények miatt. A magas általános munkaerőpiaci részvételi arány ellenére Hollandiában még mindig vannak kihasználatlan vagy nem eléggé kihasznált potenciális munkavállalók, például a migráns háttérrel rendelkezők és a részmunkaidős foglalkoztatásban dolgozók. Részmunkaidős foglalkoztatás esetében csak kevés munkavállaló dönt úgy, hogy növeli a ledolgozott munkaórák számát. Ez részben a magas marginális adókulcsokkal, a gyermekek vagy más családtagok informális gondozásával kapcsolatos kötelezettségekkel (vagy várható jövőbeli kötelezettségekkel) és/vagy a munka minőségével, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúllyal magyarázható. A munkaerő- és szakemberhiány kezelése érdekében átfogó megközelítést kell alkalmazni, ugyanakkor foglalkozni kell az ágazatspecifikus szükségletekkel és akadályokkal, valamint a termelékenység fokozó beruházásokkal is. E tekintetben fontolóra lehetne venni különböző szakpolitikák kombinálását, többek között a következőket: i. az egyéneket érintő marginális adókulcs további csökkentése és/vagy a marginális adókulcs átláthatóságának javítása; ii. a bérek növelése a strukturális hiányokkal küzdő ágazatokban, különösen azokban, ahol az állami és részben állami munkáltatók koncentrálnak; iii. a munka minőségének, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúlynak a javítása; iv. a pályatanácsadás javítása; valamint v. a magas színvonalú és megfizethető gyermekgondozáshoz való hozzáférés javítása. Emellett a továbbképzési vagy átképzési lehetőségek célzott és testre szabott intézkedések révén történő megerősítése – különösen a munkaerőpiac peremén lévők és az inaktívak számára – segíthet a munkaerő- és szakemberhiány enyhítésében és a társadalmi eredmények javításában.

(34) Bár Hollandia intézkedéseket vezetett be annak érdekében, hogy csökkentse az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét, a kőolaj és a földgáz az energiaszerkezetének 38 %-át, illetve 41 %-át adta, ami kiszolgáltatottá teszi a holland gazdaságot az árak globális alakulásával szemben. Hollandiának további erőfeszítéseket kell tennie a megújuló energiára vonatkozó 2030-as uniós célok eléréséhez. A további megújulóenergia-kapacitás kiépítésére irányuló fokozott törekvések ellenére a megújuló energiaforrások végső energiafogyasztáson belüli részaránya 2021-ben mindössze 13,0 %-ot tett ki, ami elmarad a politikai szinten elfogadott uniós céltól és a 21,8 %-os uniós átlagtól. Ennek eredményeként Hollandia továbbra is az egyik legrosszabbul teljesítő tagállam a megújuló energiaforrások bruttó végsőenergia-fogyasztáson belüli részaránya tekintetében, és a 2021. évi részarány és a 2030-as célok között az egyik legnagyobb eltérést mutatja. A villamosenergia-hálózat bővítése – mind az átvitel, mind az elosztás tekintetében – elengedhetetlen mind a szárazföldi, mind a tengeri megújulóenergia-infrastruktúra kiépítésének felgyorsításához. A villamosenergia-hálózat egyre növekvő túlterheltsége miatt a hálózatüzemeltetők gyakran kénytelenek elutasítani az új villamosenergia-termelőktől és fogyasztóktól érkező hálózathozzáférési kérelmeket. Mivel Hollandiában a lakások gázfogyasztása a teljes földgázfogyasztás mintegy 25 %-át teszi ki, az épületállomány energiahatékonyságának javítása (például a felújítások beindítását célzó energiahatékonysági minimumszabványok bevezetése és az iparra vonatkozó energetikaiaudit-követelmények szigorúbb érvényesítése révén) jelentősen hozzájárulhat a szén-dioxid-kibocsátás és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség további csökkentéséhez. Hollandia földgázfogyasztása a 2022. augusztus és 2023. március közötti időszakban – az (EU) 2022/1369 tanácsi rendeletben¹⁷ meghatározott 15 %-os csökkentési célt meghaladva – 29 %-kal csökkent az előző öt év azonos időszakának átlagos gázfogyasztásához képest. A Tanács arra ösztönzi Hollandiát, hogy az (EU) 2023/706 tanácsi rendelet¹⁸ alapján folytassa a gázkereslet 2024. március 31-ig történő ideiglenes csökkentésére irányuló erőfeszítéseit.

¹⁷ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

¹⁸ A Tanács (EU) 2023/706 rendelete (2023. március 30.) az (EU) 2022/1369 rendeletnek a gázra vonatkozó keresletcsökkentési intézkedésekkel kapcsolatos keresletcsökkentési időszak meghosszabbítása, valamint az intézkedések végrehajtására vonatkozó jelentéstétel és nyomon követés megerősítése tekintetében történő módosításáról (HL L 93., 2023.3.31., 1. o.).

- (35) A főként az intenzív holland mezőgazdasági ágazatból származó, a természeti területeken túlzott mértékben lerakódó nitrogén negatív hatásai miatt egyes, nitrogénkibocsátással járó projektek – különösen az építési projektek – esetében jelenleg blokkolják az engedélyek kiadását. A holland kormány intézkedéseket tesz a nitrogénlerakódás csökkentésére, különösen tartományi szintű integrált területi programok révén. További támogatásra van szükség a mezőgazdaság fenntarthatóbbá tételéhez és ezzel egyidejűleg a versenyképesség biztosításához, például az állatállomány csökkentését, a körforgásos és/vagy ökológiai gazdálkodásra való átállás felgyorsítását, valamint a digitalizáció és az innováció fokozását szolgáló támogatások nyújtásával.
- (36) A zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban és szakmákban – ideértve a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák gyártását, bevezetését és karbantartását – jelentkező munkaerő- és szakemberhiány szűk keresztmetszeteket hoz létre a klímasemleges gazdaságra való átállás terén. A szakemberhiány csökkentéséhez, valamint a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-átcsoportosítás előmozdításához elengedhetetlenek a változó munkaerőpiaci igényekhez igazodó, magas színvonalú oktatási és képzési rendszerek, valamint a célzott továbbképzési és átképzési intézkedések. A kiaknázatlan munkaerő-kínálat hasznosítása érdekében az említett intézkedéseknek hozzáférhetőnek kell lenniük, különösen a zöld átállás által leginkább érintett személyek számára, illetve ágazatokban és régiókban. 2022-ben Hollandiában 108 olyan foglalkozás – többek között a környezetvédelmi szakemberek, a szigetelők és az építőmérnök-technikusok – esetében számoltak be munkaerőhiányról, amelyek a zöld átálláshoz szükséges speciális készségeket vagy ismereteket igényelnek.
- (37) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi stabilitási programot, és véleményét¹⁹ az 1. ajánlás tükrözi.

¹⁹ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti vélemény.

- (38) Az euroövezeti tagállamok gazdasági közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács azt ajánlotta az euroövezeti tagállamoknak, hogy – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy i. megőrizzék az adósság fenntarthatóságát és 2023-ban tartózkodjanak az aggregált kereslet széles körű támogatásától; célzottabbá tegyék a magas energiaárak hatását enyhítő költségvetési intézkedéseket; valamint mérlegeljék, hogy – az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével – miként lehetne megfelelő módon leépíteni a támogatásokat; ii. fenntartsák a zöld és a digitális átállás támogatására irányuló közberuházások magas szintjét és ösztönözzék az ilyen célú magánberuházásokat; iii. támogassák a vásárlóerő csökkenését enyhítő bérfejlesztéseket, ugyanakkor korlátozzák az inflációra gyakorolt másodlagos hatásokat; tovább javítsák az aktív munkaerőpiaci intézkedéseket; valamint fellépjenek a szakemberhiány kezelése érdekében; iv. javítsák az üzleti környezetet és biztosítsák, hogy a vállalkozásoknak nyújtott energiatámogatás költséghatékony és ideiglenes legyen, az életképes vállalkozásokra irányuljon, és fenntartsa a zöld átállás ösztönzőit; valamint v. megőrizzék a makroszintű pénzügyi stabilitást és nyomon kövessék a kockázatok alakulását, egyúttal folytassák a bankunió kiteljesítésére irányuló munkát. Hollandia esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlásban szereplő első, második, harmadik, negyedik és ötödik ajánlás végrehajtásához.
- (39) A Bizottság mélyreható felülvizsgálata és értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi nemzeti reformprogramot és a 2023. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az 1. ajánlás tükrözi. Az 1. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak a magánszektor magas adósságállományával és a folyó fizetési mérleg nagy többletével kapcsolatos sebezhetőségek kezeléséhez. A 2. és 4. ajánlás a beruházások fokozását illetően hozzájárul az 1. ajánlás teljesítéséhez. Az 1. ajánlás – a (38) preambulumbekezdéssel összhangban – egyaránt hozzájárul az egyensúlyhiányok kezeléséhez és az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlásban foglalt ajánlások végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Hollandia 2023-ban és 2024-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban és 2024-ben a lehető leghamarabb szüntesse meg a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és a kapcsolódó megtakarításokat fordítsa a költségvetési hiány csökkentésére. Amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése új vagy meghosszabbított támogatási intézkedéseket tenne szükségessé, biztosítsa, hogy az ilyen támogatási intézkedések célzottan a kiszolgáltatott helyzetű háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, és költségvetési szempontból megfizethetők legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket.

Biztosítson prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 3,5 %-ra²⁰ korlátozza.

Tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása érdekében.

A prudens középtávú költségvetési pozíció elérése érdekében a 2024 utáni időszakban is folytasson a fokozatos és fenntartható konszolidációra irányuló középtávú költségvetési stratégiát, a magasabb fenntartható növekedést elősegítő beruházásokkal és reformokkal kombinálva.

Csökkentse a háztartások hitelfelvételét ösztönző tényezőket és a lakáspiacon tapasztalható torzulásokat. Támogassa a lakások rendelkezésre állását és megfizethetőségét a magánbérlet piacán. Számolja fel a beruházásokat visszafogó akadályokat, többek között a lakásépítés terén.

2. Folytassa helyreállítási és rezilienciaépítési tervének egyenletes végrehajtását, és mielőbb véglegesítse a REPowerEU-fejezetet, hogy gyorsan megkezdődhessen annak végrehajtása. Folytassa a kohéziós politikai programok gyors végrehajtását, biztosítva a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel való szoros kiegészítő jelleget és szinergiát.

²⁰ Ez az összeg becslések szerint 2024 tekintetében a strukturális költségvetési egyenleg legalább 0,3 %-os GDP-arányos éves javulásának felel meg, a (24) preambulumbekzdésben ismertettek szerint.

3. Csökkentse a rugalmas vagy részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzőit. Az ágazatspecifikus szükségleteket figyelembe véve kezelje a munkaerő- és szakemberhiányt, többek között a kihasználatlan munkaerőpiaci potenciál mozgósításával, valamint a továbbképzési és átképzési lehetőségek megerősítésével, különösen a munkaerőpiac peremére szorult és az inaktív személyekre összpontosítva.
4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függést a megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsításával, a keretfeltételeknek a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatok bővítésére irányuló beruházások fellendítését célzó javításával, valamint az olyan energiahatékonyság-javító intézkedések kiterjesztésével és felgyorsításával, amelyek csökkentik az energiafogyasztást, különösen az épített környezetben. Támogassa a fenntartható mezőgazdaságra való átállást. Fokozza a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák biztosítására és megszerzésére irányuló szakpolitikai erőfeszítéseket.

Kelt Brüsszelben,

*a Tanács részéről
az elnök*